

Sygn. akt II CSK 41/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa M.A.

przeciwko "D." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 września 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 23 maja 2014 r., sygn. akt I ACa 1510/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adw. R.S. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnego w Łodzi kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł powiększoną o podatek VAT - tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Pełnomocnik powoda M.A. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 maja 2014 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 k.p.c.

Uzasadniając występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego pełnomocnik powoda wskazał, że: „Podstawową kwestią, którą omawia skarga, jest możliwość przeniesienia praw z czeku zaopatrzonego klauzulą zabraniającą indosowanie i wpływu tej okoliczności na możliwość odnowienia zobowiązania przez przeniesienie przez dłużnika praw z czeku na wierzyciela”. Autor skargi kasacyjnej przyznał, że można zająć stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny, a więc wyłączające - z względu na klauzulę zakazującą indosowania - odnowienie, skoro wierzyciel nie ma praktycznej możliwości realizacji wierzytelności pieniężnej ucieleśnionej w czeku, jednak zwrócił uwagę, że mimo tego zastrzeżenia czek może być przeniesiony ze skutkami przelewu. Pełnomocnik skarżącego podkreślił, że „mimo ogólnego zakazu indosowania czek może być indosowany na trasata, którym zgodnie z art. 3 ust. 1 prawa czekowego konieczne jest bank”.

Zagadnienie prawne sformułowane przez pełnomocnika powoda nie mogło zostać uznane za skuteczną przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Mimo swej atrakcyjności teoretycznej, zagadnienie to nie było przedmiotem oceny przez Sądy obu instancji merytorycznych, bowiem twierdzenia powoda nie

usprawiedliwiały rozważań w zakresie przedstawionym w skardze kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie jest Sądem trzeciej, merytorycznej instancji, w której można korygować stan faktyczny sprawy ukształtowany przy uwzględnieniu twierdzeń powoda w Sądzie pierwszej i drugiej instancji. Rozważania prawne przedstawione w skardze kasacyjnej podjęte zostały przy założeniu istnienia szerszego stanu faktycznego, niż ustalony w sprawie. W skardze kasacyjnej nie podniesiono zarzutów procesowych, które wskazywałyby na konieczność jego zweryfikowanie przez skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Przyjąć zatem należało, że zagadnienie prawne przedstawione w skardze nie mogło mieć znaczenia dla sprawy rozstrzygniętej na podstawie stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy był związany. Przedmiotem sprawy było powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności oparte na przedstawionych przez powoda do potrącenia wierzytelnościach. W ocenie sądów obu instancji powód nie wykazał, że względem pozwanego przysługuje mu jakakolwiek wierzytelność. Kwestia możliwości przeniesienia praw z czeków pojawiła się w sprawie jedynie marginalnie tylko ze względu na twierdzenie, że чеки zostały zajęte w toku postępowania egzekucyjnego i pojawił się problem z ich realizacją, bowiem wierzytelność z czeków nie przysługuje powodowi względem pozwanego, ale wobec osoby trzeciej.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 19 w zw. z 6 pkt 6 w zw. z 13 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).